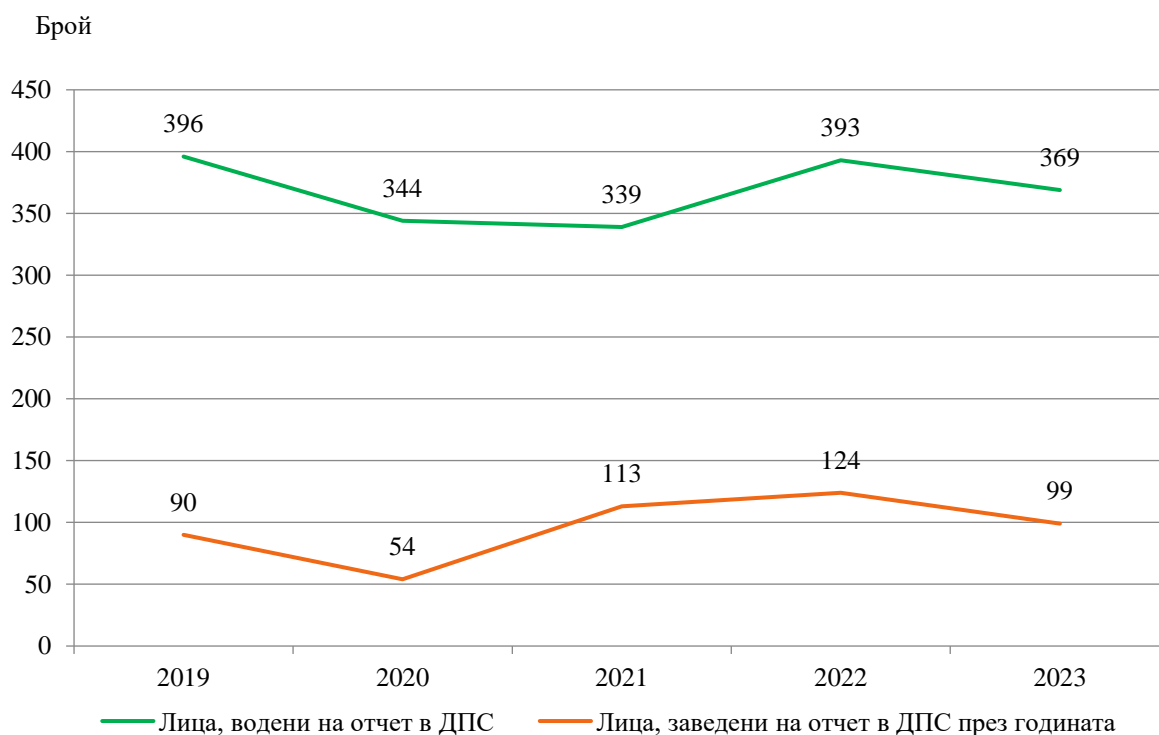

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ СЛИВЕН ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

През 2023 г. на отчет¹ в детските педагогически стаи (ДПС) са водени 369 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления.

Броят на заведените на отчет² в ДПС през годината е 99.

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2019 - 2023 година

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС малолетни и непълнолетни лица през 2023 г. са следните:

- 70.5% са непълнолетни (14 - 17 години), а малолетни (8 - 13 години) са 29.5%;
- момчета са 324 (87.8%), а момичета - 45, или 12.2%;
- учаци са 282, или 76.4%;
- в криминогенна среда живеят 222 малолетни и непълнолетни (60.2%).

През 2023 г. 95 малолетни и непълнолетни са **снети** от отчет в ДПС, или 25.7% от общия брой на водените на отчет лица през годината:

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

² Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

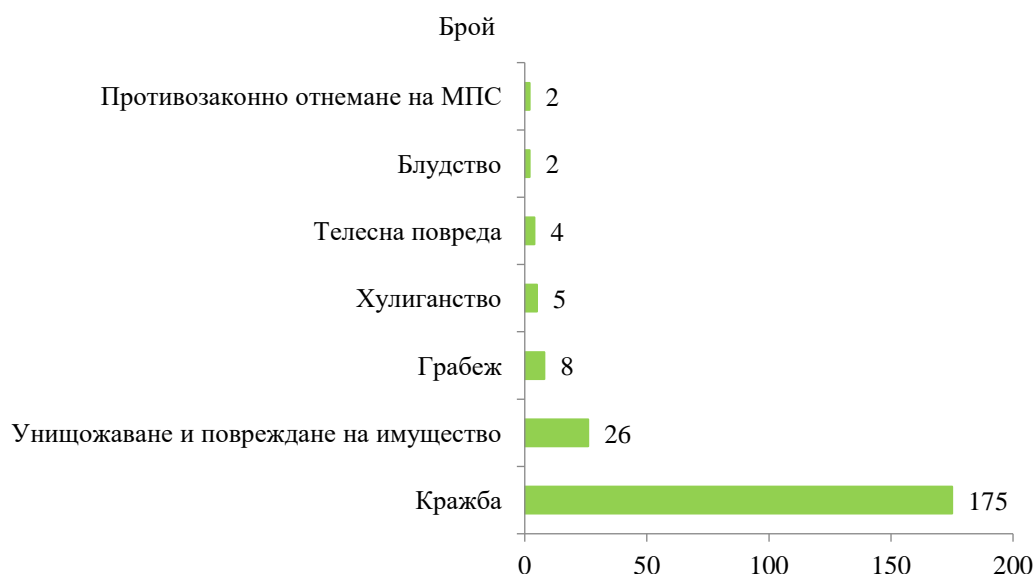
- поради поправка на поведението - 60 лица (63.2%);
- поради навършване на 18-годишна възраст - 35 лица (36.8%);

Малолетните и непълнолетните, преминали през ДПС за извършени противообществени прояви през 2023 г. са 86, като момичета са 38, или 44.2%, а момчета - 48 с относителен дял 55.8%.

През 2023 г. малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления, в област Сливен са 224.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от малолетните и непълнолетните през 2023 г. в област Сливен. Извършители на кражби са 175 лица, или 78.1% от всички малолетни и непълнолетни, преминали през ДПС за извършени престъпления. От тях най-висок е дялът на извършителите на кражби от домовете - 45.1% (79 лица), на кражби от магазини или други търговски обекти - 29.1% (51 лица), на взломни кражби - 10.9% (19 лица), на селскостопанска продукция, домашни животни и птици - 6.9% (12 лица) и на части и вещи от МПС - 3.4% (6 лица).

Фиг. 2. Малолетни и непълнолетни, преминали през ДПС, по някои видове престъпления през 2023 година

Пострадалите от престъпления малолетни и непълнолетни лица през 2023 г. са 100, от които 70, или 70.0% са момичета. Относителният дял на малолетните, пострадали от престъпления, е 30.0% (30 лица), а на непълнолетните - 70.0%, или 70 лица.

През 2023 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в област Сливен **са образували** 136 възпитателни дела. От тях 125 (91.9%) - по предложение на органите на прокуратурата. Решените през годината дела са 112. Прекратени през 2023 г. са 24 дела.

През 2023 г. местните комисии са наложили 207 **възпитателни мерки** на 157 деца за извършени 162 общественоопасни деяния¹. Най-често са били налагани възпитателните мерки „поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват за полагане на засилени грижи” - 87 възпитателни мерки (42.0%), „предупреждение” - 72 мерки (34.8%), „поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател” - 26 мерки (12.6%) и „предупреждаване за настаняване във възпитателно училище интернат (ВУИ) с изпитателен срок до 6 месеца” - 11 лица на възраст 8 - 17 години (5.3%).

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки през 2023 г. са следните:

- малолетните лица са 67 (42.7%), а непълнолетните - 90 (57.3%);
- момчетата са 134 (85.4%), а момичетата - 23 (14.6%).

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са преминали през ДПС.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния Кодекс, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви,

престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживеене на лицата.

Повече информация и данни от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица са достъпни в Информационна система „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63) и на сайта на НСИ, раздел „Правосъдие и престъпност“ (<http://www.nsi.bg>).